

„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torekih, četrtekih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . . . 3.— „ „ . . . . . 4.50 za pol leta . . . . . 8.— „ „ . . . . . 12.— za vse leto . . . . . 18.—
 Naročilo je plačevati naprej na naročbo brez priložne naročilne se uprava ne ozira.
 Poslanišče številk se dobivajo v prodajalnih tobaka v Trstu po 2 n. v. izven Trsta po 2 n. v.

EDINOST

Oglasi se račune po tarifu v politični; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osumrtice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.
 Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vraščajo.
 Načelnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo ulica Molino pircolo hšt. 8. II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame gije se prste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč“.

Razmere na Primorskem.

Zbornica poslancev je v svoji seji dne 8. maja jela razpravljati o nujnosti predlogov glede na razmere na Primorskem, in sicer o predlogu poslancev dr. Laginje, Spinčiča in tovarišev, s katerim se opozarja vlada na abnormalne razmere na Primorskem ter se pozivlja ista, da v tej deželi uveljavi vsestranski v državnih temeljnih zakonih zajamčene pravice, posebno pa, da strogo preišče, dali so bila potrebna in zakonita mnogoštevilna aretovanja v političnem okraju poreškem od druge polovice meseca marca sem? — in potem o predlogu poslancev dr. Gregorčiča, grofa Coroninija in tovarišev, jednake vsebine glede Goriške in tržaške okolice.

Prvi je došel do besede posl. dr. Gregorčič, in je nastopno utemeljeval nujnost svojega predloga:

„Iz besedila predloga je razvidno, da je isti tudi nujen. Tu gre za mnogoštevilna aretovanja, ki so se izvršila v Primorski, a to ne sme biti, da bi se takim predlogom postopalo po poslovnem redu, ampak je potrebno, da se istega lotimo vsami možnimi krajsanjji. Le obžalovati je, da morem še le danes utemeljiti ta predlog, dasi je bil uložen že pred jednim mesecem. Ni mi navada, da bi nadlegoval visoko zbornico z nujnimi predlogi, kajti v vsej XI. sesiji sem predložil le dva nujna predloga, ki sta govorila o bedi in ki sta se tudi rešila v kratkem času. Ako torej prihajam sedaj nujnim predlogom politične važnosti, more biti uverjena visoka zbornica, da imam dovolj razloga za to. (Tako je!)“

Po letošnjih državnozbornskih volitvah je bilo v tržaški okolici neredov in nezakonitosti, katerim, žal, ne morem oporekati; obžalujem le, da se more kaj takega dogoditi med mirnim slovenskim ljudstvom, vsikdar zvesto udanim državi, in ki vsikdar spoštuje zakone; ako pa pri-

haja do izgredev in nezakonitosti med takim po- božnim ljudstvom, tedaj se moram vprašati: Kaj se je moralo vendar dogoditi vsega, da se je raz- dražilo to ljudstvo in da se je dalo zavesti do kaj takega? (Prav res! na desni.)

V manji meri so se take stvari dogodile tudi v Gorici in nje okolici, česar ne bi bili vsikdar pričakovali poprej. Jaz ne morem tajiti resničnih neredov, toda izjaviti moram, da je na teh neredih in nezakonitostih ljudstvo le po malem delu krivo iz lastne inicijative, nasprotno moramo pri- pisati vladi krivdo, v kolikor so se neredi in ne- zakonitosti vršile na italijanski strani, ker je ona ali odobravalala ali dopuščala iste; ako bi bila po- stopala drugače, ne bi se bilo dogodilo vse to. In na drugi strani — v kolikor so se neredi vršili od slovenske strani —, je le-té večinoma pripisati nemojemu, nepolitiškemu in nezakonitemu postopanju vlade. (Čujte! Čujte!)

Jaz ne tožim italijanskega ljudstva radi tega, krivo je toliko kolikor Slovenci, glavna krivda pa je na vladi in nje organih na Primorskem. (Prav res!) —

Da pa belje dokažem nujnost svojega pred- loga in da prepričam visoko zbornico, da je dobro, da se v sprejme ta predlog, dovoljujem si, poseči malo nazaj in se omejujem bolj na mesto in deželo go- riško, ker ne poznam tako dobro razmer v Trstu in v Istri. (Poslanec Spinčič: To storimo že mi!) Zato bodo skrbeli že drugi gospodje. In tu moram poseči za nekoliko let nazaj, ko je namreč imel v Gorici veliko besedo mož, ki ne živi več danes. Nikakor se nočem dotikati njegovega spomina, ako trdim, da se ni nikdar trudil za to, da bi veljal avstrijskim patrijotom. (Čujte!) Nikdar ni zatajeval svojega političnega mišljenja in vsikdar je govoril povsem odkrito, kar želi in nameruje, da, bil je celó preodkrit, tako, da je zašel v navskrižje s kazenskim zakonom radi političnega delovanja svojega in bi bil skoro moral prebiti trdo kazen;

na tem je imel zahvaliti svoje prijatelje, da je ubežal iz preiskovalnega zapora, in potem, ko je bil obsojen in contumaciam na šest let, pripisati je imel le Najvišjemu pomiloščenju, da je mogel zopet priti v Gerico.

Popred ga je bilo videti v družbi drugih go- spodov, od katerih so morali trpeti nekateri, dočim se je jeden njih pravočasno potegnil iz zanjke. Mož je bil v mestni službi in ko se je povrnil v Gorico vsled pomiloščenja, vsprejeli so ga tam z veseljem in namestili ga zopet kakor mestnega uradnika. Mož ni bil naklonjen Slovincem po svo- jem političnem mišljenju.

Toda to treba pripoznati, da je bil v urad- nem občevanju se Slovenci uljuden in prijazen, brižen v službi in pravičen. V tem pogledu mu ni smeti očitati ničesar. Ni se dal motiti v svojih političnih nazorih in je štel leto, v katerem bi se dogodile take politične spremembe na Primorskem, da ne bi trebalo, zlasti v mestu goriškem, biti ve- ščim nemškemu jeziku. Tudi mu ni bilo do tega, da bi se njegovi otroci priučili temu jeziku. On je odgovarjal za svoje ideje, ki, kakor rečeno, niso bile avstrijske, in v toliko je bil značaj, poštenjak. On je trpel za svojo idejo, potegoval se je za isto in je pozneje moral prebiti marsikaj; v tem po- gledu se ugodno razlikuje od mnogih družih iz sedanje dobe, ki sicer časte in nosijo njegovo ime, a nimajo toliko srčnosti, da bi mu sledili kakor v mišljenju tako tudi v izjavah mišljenja. (Poslanec dr. Rosenstock: Kdo je to? — Klici: Favetti!) On je bil resnični vodja političnega gibanja v Gorici in za časa tega vodstva njegovega se je dogodila marsikojna demonstracija. Ko je avstrijsko prebivalstvo slavilo meko patrijotiške slavnost, odšel je se svojimi somišljeniki preko meje v Palmonovo in je tam praznoval po svoje. Na povratku so se tej družbi postavili nasproti ljudje, ki niso bili Slovenci, vendar pa zvesti cesarju; ti so bili oger- čeni na tem, da se uhaja preko mejo in se uga-

PODLISTEK

100

Fromont mlajši & Risler starši.

ROMAN.

— Francoski spisal Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

Obe sti imeli v življenju le to naslogo, delati za slavo velikega moža ter ga tolažiti v prezira- nju njegove nadarjenosti. Vse drugo je bilo nič. Nikdar ni opazila gospa Delobelleova, kako je Desirée najedenkrat zarudela, kadar je Fran stopil v sobo, nikdar ni opazila na to, kako je ljubeča deklica znala o vsaki priliki po čudnih ovinkih go- vor navesti nanj, vedno njegovo ime vpletati v razgovore, s katerimi sti se kratkočasili na delu. In vendar se je to godile že nekaj let, od tistih davno minolih dnij, ko je Fran na vse zgodaj, ko sti mati in hči prižgali svetilnico za svoje delo, odhajal v Ecole Centrale. Tudi za tisto sanjarsko molčanje se ni zmenila nikdar, v katero se po- grezaje srečna, zaupna mlada srca s svojimi na- dami za bodočnost; ako je tam pa tam, čudeča se, da je Desirée najedenkrat umolknila, mimogredé vprašala: „Kaj pa ti je?“ je bilo treba deklici samo odgovoriti: „Prav nič“, in za trenutje pre- trgane misli materine so bile zopet na prejšnji priljubljeni poti.

Tako ta žena, ki je znala čitati v srcu svo- jemu možu ter razlagati sleherno gubo olimpijskega, nevažnega čela njegovega, za ubogo svojo Zizi

niti trenutje ni gojila tiste bistrovodne nežnosti, s katero se v toliko pomlaja tudi postarna, cvetela mati, da lahko postaja prijateljica svojega otroka, zaupnica in svetovalka njegova.

To je najpogubnejši upliv nezavedne sebič- nosti moža, kakoršen je bil Delobelle; s tem vzbuja sebičnost tudi v drugih v svojem obližju.

Navada nekaterih družin, da vse podrejajo jedni sami osebi, ima neizogibno posledico, da se popolnoma prezirata veselje in žalost, ki nimata ničesar opraviti z isto. — A v kaki zvezi naj bi bila britka ljubavna bol, katera mlado deklisko srce polni s solzami, s slavo velikega igralca?

In vendar je bila Desirée zelo nesrečna.

Nekako jeden mesec od tistega dne, ko je prišla Sidonija po Frana s svojim vozom, je ve- dela revica, da ni več ljubljena in znano jej je bilo ime tekmice. Srdila se ni nad njima, marveč ju je pomilevala prav za prav. — A zakaj je prišel nazaj? — Zakaj je tako lahkomiselnó vzbudil v njej to krivo nadeje? Kakor se nesrečni ujetnik navadi temne ječe, ozkega prostora, ki ga obkroža, a se mu potem, ko je bil za hip pod milim nebom, celica zdi dvakrat tako žalostna, temota dvakrat tako neznosna, tako je tudi jasna svetloba, ki je najedenkrat posvetila v življenje ubogega otroka ter baš tako hitro zopet izginila, njeno življenje naredila le tem temnejše in pustejsše. Koliko solz je pretočila med tem na skrivnem! Koliko hudega

trpljenja je že potožila ptičicam svojim! Kajti, tudi sedaj jo je dvigalo delo, naporno, neprestano delo, čigar jednakomernost z vedno vračajočimi se na- logami je nekako omejevala tudi njene misli.

Kakor so se v njenih rokah nekako oživljale male mrtve ptičice, tako so tudi njene zamorjene nade in želje, ovejane od finejšega, ostrejšega strupa, nego je bil tisti, ki se je dvigal z delavne mize, tam pa tam razprostirale svoja krila, plaš- ljivo hoteče se dvigniti. Fran ni bil zanjo izgub- ljen za vedno. Dasi je sedaj že redkokrat prihajal, je vedela vendar, da je v bližini, slišala ga pri- hajajočega in odhajajočega, nemirno po sobi hode- čega sem ter tja ter včasih skozi na pol odprta vrata lahko videla ljubljeni obraz njegov, kadar je naglo stopal preko veže. Srečen ni bil videti... kake sreče naj bi se tudi nadejal... žena, katero je ljubil, je bila soproga njegovega brata.

Debno je vedela, da se jej nikdar ne povrne kakor ljubimec; a mislila si je, da nekega dne smrtno ranjen stopi v sobo, da sede na nizki pod- nožnik, položi glavo v njeno naročje ter bode prosil ihteče: „Utolaži se!“

Že tri tedne je živela o tej revni nadi; za življenje je trebelo tako malo!

Sedaj pa jej je bilo vzeto še to. Fran je od- šel, ne da bi jo bil pogledal še jedenkrat ali po- slovil se od nje... Najprej jo je prevaril ljubimec, a sedaj prijatelj: te je bilo grozno... (Pride še.)

njajo politiške burke, in so dobro naklestili to družbo. V istem času se je v goriškem gledališču dogodila grda demonstracija v navzočnosti prejasnega člana Najviše cesarske hiše. (Čujte! Čujte!) Postopal je na tak in sličen način, in žal, da moramo pripoznati, da se je veliki del mlajšega rodu vzgajal v duhu in pod perotmi tega moža. Nastopila je v Gorici tudi nasprotna stranka; prebivalstvo goriško se nikdar ni zlagalo s tem, nasprotno, nezadovoljno je bilo s tem in žugal je poraz občinskemu tajniku in občinskemu svetu, ki ga je vzdrževal. Ko se je približala ta nevarnost, ko so se bali, da bi o novih volitvah utegnili biti izvoljena druga večina, ki bi morda odslovila tega občinskega tajnika, požuril se je občinski svet goriški, da je že v naprej določil penzijo svojemu uradniku in za penzijo so mu računali tudi tisto dobo, ki jo je preživel v inozemstvu. Slednjič je umrl mož pred nekoliko leti, po kratki bolezni, skoro nagloma. Tedaj je bila velika žalost v občinskem svetu goriškem, in sklenili so, da se na mestne stroške pokoplje toli proslavljeni mož. Pokopan je bil torej z veliko slavnostjo in pompom. Ulične svetiljke so bile opremljene črno, v sprevođu so bili mestna godba in gasilci in občinski svet je spremljal in corpore druzega pokojnika.

Povdariti pa moram, da v občinskih stvareh niso posebno hvalili moža, to je, ozirom na vodstvo občinskih poslov. O tisti priliki se je posebno odlikoval neki mladi odvetnik, ki je v občinski seji pel hvalno pesem pokojniku in je na tega moža kazal kakor na idejal, katerega naj posnemajo mladi Goričani, in ta mladi odvetnik je danes župan v Gorici. (Čujte! Čujte!)

Dva sina pokojnikova se nista predstavila, ko sta prišla v dobo vojaške obveznosti, ampak popihala sta jo v Italijo. Tretji sin se je predstavil sicer, toda med službovanjem se je udeležil neke demonstracije v Vidmu; vedé, kaj ga čaka, je zapustil zastavo in je odšel v Italijo. Kako je to, da se v občinskem svetu goriškem predstavlja kakor idejal, katerega naj bi sledili drugi, mož, ki je bil poštenjak v mnogokaterem pogledu, ki je bil značaj, katerega pa ni možno hvaliti v politiškem pogledu?

Dozdeva se, žal, da one besede niso ostale brez učinka, kajti letos se je dogodilo zopet, da sin prvega meščana goriškega ni došel na nabor, ampak je doposial spričevalo, da je bolan. V resnici pa so ga videli na nlici istega dne. Tu seveda ni hotel zaostajati tudi sin družega podžupana. Na nabor ni prišel, pač pa se je bavil v prodajalnici. Tudi v drugem pogledu se dozdeva, da mlajši rod goriški sledi onemu možu. Toda, to hočem povdariti v poznejšem delu svojega govora. V Gorici so se spremenile razmere. Voditelj politiškega življenja je umrl, med tem pa so se dogodile druge spremembe. Vojno leto 1866. je bilo za nami, odošaji so se zjasnili in vnanje razmerje Avstrije do Italije je postalo drugo. To je nekoliko vplivalo na notranje življenje in dandanes ni opaziti tako lahko, da bi v Primorski tako očitno grešili zoper avstrijsko misel. Izdali pa so drugo parolo, po kateri delajo. Sosebno kar se dostaje Gorice, povdarja se vedno in vedno, da treba čuvati italijanski značaj mesta. (Pride še.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 12. maja 1867.

Državni zbor. V včerajšnji seji zbornice je odgovoril ministerski predsednik na interpelacijo italijanskih poslancev radi izgrediv v Primorski. Priznal je, da je bilo izgrediv tudi proti Italijanom v Poreču, v Trstu, Gorici in Pulju. Slovansko prebivalstvo da je bilo razburjeno za to, ker se je širila govornica, da Slovani zgube svoja prava in se odstranijo iz uradov. Oblasti so takoj posegnile vmes energično in objektivno. Poizvedovanja se se poverila posebnim preiskovalnim sodnikom in ista niso podala nijednega slučaja, da bi bile državne oblasti in državni uradniki pedpirali katero stranko. Min. predsednik je rekel nadalje, da oblasti tudi v bodoče store vse, da se ohrani red; vendar se priporoča previdnosti in podpori dotičnih krogov obeh narodnosti.

Na to je odgovoril ministerski predsednik na interpelacijo poslancev Spinčića in Laginja radi dogodkov v Kopru. Min. predsednik je slikal izgrede, ki so jih povzročili novinci in je pridodal, da je razburjenje v Kopru naraslo potem,

ko so novinci razvili slovensko trobojnico. Orožniki so napravili mir. Na Slovane se je metalo kamenje. Min. predsednik je dokazoval, da so pripadniki obeh narodnosti provzročali izgrede, toda oblasti so storile vse za vzdržanje miru, radi česar so neopravičeni napadi interpelantov. Sicer pa je dobil namestnik nalog, da uvede nova poizvedovanja, da se primejo krivci.

V tem zmislu se je gibal odgovor grofa Badenija na omenjeni interpelaciji. Razsežni in jako obširni bi morali biti, ako bi hoteli pisati svoje pripombe k temu odgovoru. Na srečo pa nam ne treba to, ker se bode itak jutri nadaljevala razprava o razmerah na Primorskem in vemo, da naši poslanci storé svojo dolžnost v polni meri. Stvar bode jasna še le potem, ko se bosti čuli obe plati zvona.

Za tem je sledila razprava o vladni predlogi o cesarski naredbi od dne 18. februarja, tičoč se podeljevanja podpor v slučajih dragotje in bede. Predloga se je izročila posebnemu proračunskemu odseku 48 členov. Istotako se je izročila posebnemu odseku 48 členov predloga o kmet. zadrugah. Minister za poljedelstvo je izrazil željo, da bi se kmalu završilo parlamentarno postopanje o tej predlogi, ki je začetek in temeljni kamen socijalno-demokratskemu gibanju v poljedelstvu. — Dopis ministerskega predsednika izraža zahvalo cesarjevo na izrazu sožalja od strani parlamenta povodom smrti vojvodinje Alençon.

K položaju. In tako je prišlo, kakor so sodili razsodni politiki: veliko načelo neizprosnega boja do moža, ki so je proglasili Nemci, načelo obstrukcije, načelo škandalov, je bilo v rabi le nekoliko dni in sedaj že kaže jako sumnih razpoklin. V soboto so še gromeli, v soboto je še veljala parola, da temu ministerstvu ni smeti dovoliti nobene stvari, a v ponedeljek že so glasovali za vladno predlogo, za pogodbo z Bolgarsko. Zakaj? Od kod taka hitra sprememba? Ako hočemo odgovoriti na to vprašanje, moramo povedati zopet, kar smo rekli že večkrat, namreč: vse rohenje nemških liberalcev zoper jezikovne naredbe je bilo hlinjeno, neiskreno, prisiljeno. V sedlo so se hoteli dvignuti zopet na podstavi jezikovnih naredb, to je bilo vse, v temu grmu je tičal zajec. Sedaj pa, ko vidijo, da so zgrešili svoj cilj, glasovali so tako, kakor zahteva oni, ki je jedini njih gospodar — veliki kapital. Veliki kapital je želel, da se odobri pogodba z Bolgarsko in pred to željo se je hipoma porušila parola, da temu ministerstvu ni smeti dovoliti ničesar; pozabljeno je bilo nasprotstvo do ministerstva, pozabljene jezikovne naredbe in pozabljen tudi tisti strašni zevajoči prepad, ob katerega robu stoje baje sedaj Nemci vsled jezikovnih naredb — pozabljeno je bilo vse in glasovali so — za vladno! Ako primerjamo ropotanje minolega tedna s krotkostjo v tem tednu, vidimo, da je res le mal korak od velikega do — smešnega!

Tudi iz „Neue Freie Presse“, tega zlega duha Nemcev, je razvidno, da so navstale resne diference med Nemci z ozirom na vprašanje, ali naj se nadaljuje obstrukcija? Rečeni list pika člene nemške ljudske stranke, ker so storili formalni sklep, da o gosp. vprašanjih ne bodo tirali obstrukcije. Očita jim, da so nezanesljivi in nezvesti. Sklep nemške ljudske stranke znači vsekako odmikanje od poti obstrukcije. Še bodo ropotali, še bodo žugali z obstrukcijo — ali te stoji vendar, da so nemške vrste že jele omahovati. — Za vladno in za skupine na desnici pa tiči v tej nagli spremembi dragocen pouk: ne plašite se pred ropotom!

Včeraj se ni nadaljevala razprava o predlogih, tičočih se razmer na Primorskem, ampak nadaljevala se bode jutri in najbrže tudi završila. — V petek bode še seja, potem pa se posvetovanja baje odlože za 10 dni. Med tem časom bode poskušala vlada priti do sporazumljenja z ogersko vlado radi obnovljenja pogodbe, oziroma glede kvote.

Iz razprave o predlogih za obtožbo ministrov. V imenu „Slovanske krščansko-narodne zveze“ je podal poslanec Šusteršič nastopno izjavo:

„Mi smatramo te predloge le činom parlamentariške taktike. Vzlic temu nočemo s tega stališča razpravljati teh predlogov, marveč se postavljamo nasproti istim na ono stališče, ki je jedino opravičeno nasproti obtožbi, katere predmet je povdarjeno kršenje zakonov, na stališče pravice in zakona. S tega stališča ne prihajamo seveda do onih zaključkov, katere bi hoteli izvajati tožitelji. Pač pa

smo trdnega prepričanja, da se ni kršil zakon po inkriminiranih naredbah, marveč, da je vlada zadostila svoji ustavni dolžnosti z izdanjem onih naredb. (Prav dobro). Prvi in najvišji zakon je državni temeljni zakon, katerega sestavni del je člen XIX. temeljnega zakona o splošnih pravicah državljanov, in vladi je zaprisežena dolžnost, da preskrbi praktično veljavo temu členu v vseh kraljestvih in deželah domovine naše. (Pohvala na desnici.) Zato pozdravljamo zadoščenjem te naredbe in pozivljamo vlado, da vztraja na poti, katero je nastopila toliko srčnostjo, energijo in močjo, in da preskrbi praktično veljavo sosebno določilom navedenega člena XIX. v onih kraljestvih in deželah (Čujte! na levi. — Živahna pohvala in ploskanje na desni. — Klici na levi: Kako narašča poželjivost!), v katerih bivajo Slovenci, Hrvatje in Malorusi (Ponovna pohvala in ploskanje na desnici. — Klici na levi: Malorusi, to je dobro! To povejte Poljakom! — Hrup traja. — Poslanec Spinčić: Naši vojaki so dobri in tudinaš denar! — Nemir nadaljuje), kajti zahtevamo polno in jednako narodno pravo za vse narode naše domovine. (Klici na levi: Malorusi!)

Le po energičnem izvedenju te jednakopravnosti bode (Klici na levi: Tudi od strani Poljakov?) možno dobiti prostora za velike gospodarske in socijalno-politiške naloge države. (Prav res! na desni.)

Slednjič izražamo svoje posebno zadovoljstvo na tem, da je po inkriminiranih jezikovnih naredbah bratski narod češki došel do malega dela svoje dobre pravice. (Živa pohvala in ploskanje na desnici.)

Glasovali bodemo za jednostavni dnevni red. (Ponovna živahna pohvala in ploskanje na desnici.)“

Gospod poslanec Šusteršič je govoril iz srca ne le nam Slovincem, ampak vsakomur, ki ima le količkaj zmisla za to, kolik blagor in sreča bi bila za državo, ako bi se vendar enkrat rešilo v pravičnem zmislu jezikovno vprašanje. Gospodje naj vsklikajo vmes, kolikor hočejo, ali z vsem kričanjem in nabijanjem z germanskimi pestmi na pisalne mize, ne spravijo se sveta dejstva, da pri nas ne bode prostora za socijalno-reformatično delo, dokler ne bode rešeno narodno in v prvi vrsti jezikovno vprašanje. In kdor je nasproten izpolnitvi tega pogoja za pričetek socijalno-reformatičnega dela in dela saniranja navskrižij v človeški družbi, o tem rečemo lahko, da dela za socijalno — revolucijo. Nevaren je torej, skrajno nevaren.

Dobro je zasolil nemškimi srditežem poslanec dr. Danielak, ki je o priliki stvarnih popravkov v omenjeni razpravi s par besedami do tal porušil teorijo Nemcev o enakopravnosti in jednako veljavnosti narodov. Njegova izvajanja so posembea tem bolj, ker mož ni člen gospodovalne stranke v Galiciji, ampak je opozicijski — pristaš znane patra Stojalovskega — in ga torej ni vezal nikak strankarski interes, da je nastopil zoper one, ki bi hoteli postaviti grofa Badenija na zatožno klopi radi jezikovnih naredb; njegovo izjavo mu je narekovala le narodna pravičnost in s tem se je mož pokazal pravega patrijota. Izjava posl. Daniela se je glasila: „Kakor zastopnik naroda poljskega sem prisiljen, da stvarne popravim v imeu opozicijskih poslancev poljskih, da v Avstriji ni več in manj vrednih narodov, kakor se jim je zljubilo trditi od nemško-ljudske strani v zasmešni pravi kulturi in civilizaciji (Poslanec Hofmann pl. Wellenhof: Kaj pa je z Malorusi v Galiciji?)

Popravljam nadalje stvarno nasproti čudni teoriji o superijornosti in inferijornosti narodov v Avstriji, da je taka trditev drzna prevzetost, kajti jednako obremenjeni avstrijski narodi morajo imeti tudi jednake pravice (Klici: Tudi Malorusi!)

Mi ne poznamo v Avstriji nikakih superijornih in inferijornih narodov. Mi zavračamo z ogorčenjem to narodno farizejstvo tem bolj, ker, kakor Poljak moram imeti vedno pred očmi, kako je bila Galicija sama napeta na narodno natezalnico skozi desetletja, v dobi birokratskega gospodarstva pod prokletstvom superijornosti nemškega jezika; ker si kakor Poljak moram predstavljati nadalje, kaka vnebovpijoča krivica je to, ako se narodu barbarski ropa materini jezik in se mu celó prepoveduje, v svojem naređu povzdigati do Boga

duha svojega; kakor Poljak kazati moram tudi na odnosaje v obeh sosednjih državah, kjer se poljskemu narodu odrekajo božja in človeška prava, kjer ni dovoljeno 14 milijonom Poljakom, da bi imeli jedno samo državno šolo, niti jedno narodno šolo s poljskim učnim jezikom, kjer se v čisto in prvotno poljskih deželah, v katerih je tekla zibel poljskega naroda, ob zatonu 19. stoletja in v cvetni dobi namišljene „najviše“ kulture prepoveduje govoriti poljski na poljskih shodih.

Prava kultura in nraavstvenost ne posezata po ptujih pravicah! Govoril sem!

Gosp. poslancu Danielaku se najbrže niti ne sanja, kako pravično sodbo je izrekel s temnad našimi Italijani. Tudi v nas se v imenu „kulture“ — le s to razliko, da se o tej „kulturi“ le govori in je v resnici nikjer ni — vrši najgrše nasilstvo in tista „vnebovpijoča krivica“, obsežena v dejstvu, da se „jednako obremenjenemu narodu“ jemlje njega materini jezik.

Grško-turška pogajanja. Zadnjič smo zabeležili, da bi vojaški turški krogi hoteli staviti med pogoje miru tudi tega, da bi morala grška izročiti Turčiji svoje brodovje. Lepa misel je pač to, posebno, ako se uvaži, v kakšnem stanju se nahaja turško brodovje in kakó po ceni bi si praktični Turki opomogli z grškim. Toda, iz te moke menda ne bo kruha! Že se čuje glas, da kaj tacega Rusija nikdar ne prepusti, a Rusija in Angleška da bodeti gledali na to, da Turčija ne stavi pretiranih zahtevanj.

Predvčerajšnjem so poslaniki izročili grški vladi odgovor velesil glede posredovanja. Velesile so pripravljene potegniti se za to, da Turčija privoli v premirje z Grško; potem hočejo velesile poravnati vse zapreke, ki obstojé danes med Grško in Turčijo, vse to pa le s pogojem, da Grška umakne svoje vojake s Krete, da privoli v avtonomijo otoka in da vsprejme brezuvetno nasvete velesil. Dasi tužnim srcem, je vendar Grška vsprejela vse te pogoje, posebno grenki pogoj gledé ostavljenja Krete. Nekoliko voja ov je že odpozvanih, ostali pa se vrnejo v štirih oddelkih po 600 mož tekem 14 dnij. Včeraj zjutraj je ruski poslanik v Atenah — kakor starosta poslancev estalih držav — predložil grški vladi, naj zaupanjem poveri velesilam svoje interese. To ponudbo je grška vlada vsprejela definitivno. Poslaniki so brzojavno sporočili to v Carigrad tamošnjim poslanikom, ki so nemudoma priobčili turški vladi sklep grške vlade. Neposreden nasledek temu koraku bo: ustavljenje sovražnega postopanja na bojišču. Kajti Turki korakajo sedaj, o osvojitvi Domokosa, na Almyros, od koder pa so se Grki že umaknili.

Najnovejša vest o tem se glasi:

Atene. Premirje je sklenjeno. Grški vojaki se umaknejo s Krete in Grška je izročila varstvo svojih interesov velesilam.

Dodajemo še kakor kuriozitetum, da je — kljub vsej mizeriji! — sultan povodom te vojne zasnoval kolajne v spomin, katere dobé v srebru ali v zlatu (!) vsi, ki pripadajo turški vojski. — Mar bo Grška morala plačati te kolajne z vojno odškodnino vred?!

Različne vesti.

Državnozbornske volitve na Primorskem pred zbornico poslancev. Verifikacijski odsek je včeraj nastopno razdelil referate o državnozbornskih volitvah na Primorskem. Poročilo o volitvi Hortisa se je izročilo dru. Laginji; poročilo o izvolitvi Laginje in Bartelija dru Ferjančiču, ki je, kakor je znano, poročal svojedobno tudi o famozni volitvi Vergottinija; poročilo o volitvi Mauronerja se je izročilo dru. Laginji in ono o izvolitvi Verzeguassija Čehu dr. Dyku.

„Piccolo“ pravi, da je ta razdelitev napravila „disgustosa impressione“, neprijeten utis. Verujemo. Tudi to verujemo, da so italijanska gospoda živo protestovali. Mi pa se nadejamo, da smemo smatrati to razdelitev znamenjem, da hoče večina zbornice dati zadostšenja žaljeni in teptani pravici. „Piccolo“ pa naj bode le — disgustiran!

Osebnostna vest. Včeraj je dospel z Dunaja v Trst poveljnik mornarnice, admiral baron Sterneck. Ekscelanca se je ukrcal takoj na vojno ladijo „Pelikan“, ki je bila došla ponj v naše pristanišče in je odplul v Dalmacijo.

Gospod župnik rojanski postaja zares — smešen! Iz Rojana nam pišejo: Gospod urednik! sedaj pa res treba, da začnemo gospoda župnika Jurca motriti od — smešne strani. Po maši v ponedeljek zjutraj je nastopno spregovoril izpred oltarja: „Molimo najprej očenaš za moje sovražnike — saj vem, da jih ni tukaj!“ — Ko je bila dovršena molitev, je nadaljeval: „Danes in odslej vsaki dan vam bodem moral nalagati pokoro. Vem, da današnja pokora bode težka, posebno za vas ženske.“ Po tej apostrofi je vsa cerkev postala sila radovedna, kaj pride in vse je poslušalo pazno. In gosp. župnik je spregovoril: „Danes morate vsi molčati ves dan in nič govoriti, ali pa le za veliko potrebo. Za jutri vam pa naložim drugo pokoro!“

Gosp. župnik more biti povsem zadovoljen z efektom svoje odredbe. Efekt je bil prav za prav drugačen, nego si je mislil župnik; ljudje res niso molčali, kajti še taki, ki sicer malo govore, govorili so mnogo istega dne o njegovi odredbi. Glavno pa je, da ni bilo ni kraja ni konca smehu po vsem Rojanu. Nestrpno je čakalo vse, kaka pokora pride naslednjega dne.

V torek zjutraj je torej g. župnik naložil novo pokoro, rekel je namreč: „Danes popoldne ne sme nikdo — kave pititi!“ Upam, da bode trdno izpolnjevali pokoro, ki vam jo nalagam! Jutri naložim zopet dragačno pokoro!“

In prišla je pokora tudi v sredo! Gosp. župnik je spregovoril izpred oltarja: „Danes se ne sme nikdo pogledati — v zrcalo!“ Vsakdo naj izmoli petkrat „česena si Marija“ za one, ki pišejo o meni v „Edinost“.

Take so bile torej pokore nam Rojančanom prve tri dni; kaka bode pokora naslednje dni, vas hočemo obveščati točno. Dozdeva se nam, da ima g. župnik na naše rojanske ženske še posebno „piko“, kajti nalaga same take pokore, ki najhuje denejo ženskam: molčati morajo, kave ne smejo piti in v zrcalo se ne smejo gledati!

Ali g. župnik nas ima vendar-le rad, kajti čuli smo, da je obljubil neki ženski, da bode med tednom propovedoval tudi slovenski, ako — ne bode bolan. Čudno konstituci o ima naš župnik: ko treba propovedovati italijanski, je vsikdar zdrav kakor riba, ako pa treba propovedovati slovenski, ga dosledno zasl. duje — bolezen, tako, da nikdar ne ve za gotovo, ali bode mogel propovedovati slovenski ali ne?!

Za danes dovolj! Saj nismo hoteli drugega, nego konstatovati, da je g. župnik odločno prestopil mejo, kjer se pričinja — smešnost!

Kdo izziva? Minole nedelje je bil zopet znaten pretep pri sv. Ivanu. Na podlagi povsem zanesljivih poročil smo vedeli, da so tudi ta izgređ provzročili Lahji. Ker pa nas je poučila zadnja zaplena, kako previdnim nam je biti o poročanju o dogodkih po okolici, smo hoteli počakati navlaš, kaj poreko drugi listi. In glej, še celó poročilo „Triesterice“ potrja v glavnem poročilo, ki smo je dobili mi. In nemškemu listu gotovo ne prihaja na misel, da bi hotel Italijanom podtikati izgrede, ki so jih storili drugi. „Triesterica“ piše torej:

„V nedeljo ob 10. uri zvečer se je vračalo več mladih ljudi — med istimi tudi 27letni mesar Polacco — domov od sv. Ivana in so peli, nekoliko natrkani, pesem „Nella patria de Rossetti“. Petje so spremljali vsklikanjem „Evviva Hortis!“ in drugimi vskliki, žaljivimi za slovensko narodnost! Blizu „boschetta“ je reagovalo nekoliko dečakov vsklikanjem „Živio Nabergoj!“ Na to so hoteli meščani nasiljem primorati neko prodajalko tobaka in nekega moža, da bi vsklikala „evviva Hortis!“ Ko se jim to ni posrečilo, odšli so pevaje in kričaje. Ta dogodek je opazilo nekaj Slovencev, sedečih v bližnji gostilni; le-ti so prišli na cesto in so napadli meščane, a poslednji so se branili kamenjem. V nastavšem spopadu je dobil Polacco v trebuh dve lahki rani z nožem, potem rano na nosu in krojaški vajenec Josip Sila rano na glavi, provzročeno kamenom, na kar so oni nagle ostavili bojišče. Radi udeležitve na tem izgredu so zaprli brata Josipa in Duilio De Castro, oba mesarja, in trgovskega agenta Emila Cesca. Nadalje so zaprli težaka Ivana Petrino, ki je na sumu, da je ranil Polacca.“

Tako poroča „Triesterica“. Razošodnemu čitatelju ne bode težko pogoditi vse resnice, ako je že naš nemški list povedal — toliko.

Pomnoženje sodnijskega osebja. V smislu novega zakona o civilnem postopanju ima se število viših sodnijskih uradnikov v področju prizivnega sodišča tržaškega pomnožiti za: 1 podpredsednika tukajšnjemu deželnemu sodišču (VI. pl. razr.); 13 svetovalcev deželnega sodišča (4 na deželnem sodišču, 1 na trgovinskem sodišču v Trstu 3 na okrožnem sodišču v Gorici in 3 v Rovinju); 20 tajnikov 13 pri deželnem sodišču, 1 na trgov. sodišču v Trstu, 3 na okrožnem sodišču v Gorici in 3 v Rovinju) ter 7 sodnijskih pristavov. Število okrajnih sodnikov v VII. pl. razr. (svetovalci-vođitelji) ima se pomnožiti od 8 na 15. Nova mesta je popolniti že sktobra meseca t. l., a natečaji bodo razpisani v kratkem.

Za udovo Ličen: Med odhroniki „Tržaškega podpornega in bralnega društva“ nabralo se je v zadnji seji 6 glđ.

Ta zares potrebna družina priporoča se da-režljivim Slovincem.

Slovanska čitalnica v Trstu vabi na izlet, ki ga priredi v nedeljo dne 16. maja v žardinah preko Bazovice in Lipice v Sežano. Odhod ob 6. uri zjutraj pri kavarni Commercio (via della Caserma). Prihod v Trst zvečer. Voznina: kje in nazaj glđ. 1.20 za osebo. — Ako bode vreme neugodno, se prenese izlet na prihodnjo nedeljo dne 23. maja. — Ker je treba pravočasno naročiti potrebne žardinere, so naprošeni p. n. gg. člani in gostje, ki nameravajo udeležiti se izleta, da to naznanijo odboru v društvenih prostorih (ulica S. Francesco 2) vsaj do petka dne 14. maja t. l. ob 7. uri zvečer. Odbor.

Premog v Hercegovini. Pijonirski poročnik Šulc, ki je minolo zimo vodil v Josinovi dolini zgradbo raznih mostov, je o tej priliki našel plasti premoga. Stvar ga je zanimala z geološkega stališča in preiskoval je svet dalje, ter se osvedočil, da je res zadel na izdatno ležišče premoga, kar je velikega gospodarskega pomena za ta kraški svet, ki v kratkem dobi svojo železnico. Uzorec tega premoga so se predložili bosensko-hercegovski deželni vladi in ista je odredila, da je ležišče preiskati po strokovnjakih. Nadejati se je, da je ležišče res bogato in obširno.

„Sramožljiva“ Madjarka. Iz Aracsa v torentalski županiji javljajo ta le gracijozen slučaj: K tamošnjemu župniku je došla še-le pred par dnevi poročena mlada in krasna seljakinja ter mu izjavila, da se želi ločiti od svojega soproga. — „Za Boga!, a zakaj?“ vskliknil je župnik prese-nešen. „Saj si se poročila še-le pred par dnevi, in, kakor si trdila, iz ljubezni do onega, od katerega se hočeš sedaj zopet ločiti!“ — „Je že vse prav, toda moj mož ima jedno črno in jedno plavo oko in tacega moža jaz nočem, pa ga nočem!“ — „Za Boga“, hotel je župnik pomiriti razburjeno žensko, „saj to si že prej videla, kakšne oči ima, a si se vendar zaljubila vanj!“ — „Nič nisem videla, prav nič, on me je ogoljufal s svojimi očmi dvojne barve. Kako naj bi to videla, ko sem bila tako sramožljiva, da se mu niti nisem upala pogledati v oči!“ — Ta neverojetna trditev pokazala je župniku pravi značaj te ženske in poslal jo je domov.

Sneg majnika meseca v Italiji! Tudi tu pri nas je duhteči in poetični majnik letos preobrnil par kozlov, ter nas v obče iznenadja ter nas je že parkrat pahnil iz poletja nazaj v januar, toda jako grdo je postopal v Bresciji in v obče po severni Italiji. Tam je poslednje dni padlo do 30 cm. snega! Sadne drevje je povse uničeno vsled tega.

Zakaj je Kreta nesrečna zemlja? Na to, prav aktualno vprašanje, odgovarja naslednja legenda: „Ko je bil Bog svet ustvaril, napolnil si je predpasnik s cvetlicami in kamenjem. Cvetlice so značile srečo zemeljsko, kamenje pa trpljenje, žalost in nesrečo. In ko je Bog plovil nad deželami, spuščal je cvetlice in kamenje v jednaki meri na zemljo. Tako so narodi našli in deloma vedno še najdejo — v svojem življenju prilično jednako sreče in pa trpljenja. Toda, ko je Bog plovil nad Kreto, utrgala se je jedna stran predpasnika — bašona, kjer je bilo kamenje. Vse kamrnje se je vsulo na zemljo, na ubogo Kreto! Bog pa se ni domislil, da bi bil stresel za kamenjem tudi cvetlice. Zato je Kreta vedno nesrečna!“

Velik požar v Rusiji. V Grosniju, ob Tereku se nahajajo viri nafte (petroleja) družbe Rusanov. V jedni zgradbi te družbe navstaje te dni ogenj

ki se je razširil jako naglo ter se lotil tudi sosednih poslopij družbe Addaverdov. Ogenj je napravil ogromno škodo. Pogorelo je 7 poslopij, v katerih so bili stroji in poleg tega je izgorle 5 redervoirjev v katerih je bilo pohranjenih 4 milijone pudov nafte!

Koledar. Danes (13.): Servacij, škof; Glicerina, mučenica. — Jutri (14.): Bonifacij, mučenec; Pahomij, opat. — Prvi krajec. — Solnce izide ob 4. uri 35 min., zaton ob 7. uri 13 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 12.5 stop., ob 2 pop. 15.5 stop. C.

Narodno-gospodarske stvari.

Kako naj se brani proti peronospori.

Doogovor mej učiteljem in vinogradnikom.
Spisal I. S. Fojačev.
(Dolje.)

Obramba proti peronospori.

Vinogradnik. Prosim vas sedaj, kako moramo prav za prav početi ta boj proti peronospori?

Učitelj. Najpopred vam moram povedati, da mora biti zdravljenje ali boj „preventiven“, to je, začeti moramo škropljenjem, predno se pokaže peronospora.

Vinogradnik. Vi mislite torej, da, ako je peronospora tu, se je ne more več uničiti.

Učitelj. Da, da, tako je! Kadar se nam prikaže ona, je to znak, da je že omehkužila notranje dele peresa in hranila se je ob njihovem seku. Ako jo pobijamo, ko se je že prikazala našim očem — zabranimo morda lahko, da se ne razširja na dalje, ali tam, kjer se je že vgnedila, ni je moči več uničiti, ne da bi se uničilo tudi omehkuženo mesto. Kdor se hoče torej obraniti temu največjemu škodljivcu, mora polagati največo skrb v to, da zapreči njeno vgnedenje in sicer s tem, da zastrupi vodo, roso, v kateri najde seme prilike, da začne kiliti. Ako škropimo namreč z raztopljenim vitrijolom, se posuši tekočina na peresu, t. j. voda izhlapi in na peresu ostane mala jako tanjka škoričja, ki je razprostranjena po vsem peresu in ki zaprečuje tako, da seme peronospore, ki je padlo na gornji del peresa, ne more prekljiti skozi istega.

Vinogradnik. Čujete, gospod učitelj, ali ono staro bolezen, katero imenujete vi oidium, ono uničujemo se žveplom; ali bi ne mogli tudi peronospore uničiti na ta način.

Učitelj. Ne, dragi prijatelj. Ti dve plesnobi si niste jednaki, radi česar mera biti različno tudi postopanje nasproti njima. Oidium raste na površini zelenih delov trte in se ukoreninči v iste še le potem, ako se nismo zmenili zanj, ako nismo delali na to, da ga uničimo; peronospora pa se je že pošteno vkoreninčila, in preplela vas notranji del peresa, predno se nam je prikazala; ono, kar vidimo od zunaj, t. j. na dolnjem delu peresa, ni nič drugega, nego male vejice peronospore. Radi tega uničujemo oidium lahko potem, ko se nam je pokazal, med tem ko moramo zaprečiti pri peronospori, da ne prodere gornje kožice peresa in se tako ukoreninči v notranjih delih istega; kajti, ako se je ona že vgnedila v meso peresa, ako se je tam dobro vkoreninčila, potem je ne moremo uničiti, ne da bi uničili s tem vse pero, ali ves zeleni del. Peronospora nam lahko omehkuži cvetje grozda, ne da mi opazimo to; seveda, posledica tamu je, da odpadejo omehkuženi deli, ki se posuše vsled tega, ker mu peronospora izsesuje sok koreninice. Po vašem bi se morale zdraviti še le potem, ko je bolnik umrl.

Vinogradnik. Da, da, sedaj razumem popolnoma. Prosim vas sedaj, kako naj se začne boj proti peronospori.

Učitelj. Mi se bodemo branili samo z jednim orožjem, to je, samo z jednim zdravilom, ki bo pripravljeno različno; določilna za to različno pripravo bo doba leta in razvitek trte. To zdravilo je: ali da semeljemo vitrijola, pomešanega z žveplom, torej prah vitrijola in žvepla, ali pa rabimo v vodi raztopljeni vitrijol, kateremu se primeša ogašenega apna.

Pripomoček v prahu.

Vinogradnik. Kedaj pa moramo rabiti vitrijol in žveplo v prahu?

Učitelj. Najpopred vam moram povedati, da se mi branimo s tem prahom zoper dve bolezni in sicer zoper takozvani oidium in zoper pe-

renospora. Zoper prvi deluje žveplo, zoper drugi vitrijol.

Prvikrat treba žvepljati, dokler se peresa še jako mala. Navadnemu žveplu, ki ga rabimo za žvepljanje, se doda do 3 postotke vitrijola, to je 3 kg. vitrijola na 100 kg. žvepla. Ali ta mešanica se da jako težko pripraviti od posamičnika; radi tega je najbolje, da se jo kupi pripravljeno. Seveda mora prodajalec jamčiti za njeno veljavnost. Žveplja se ali po dežju, ali pa rano v jutro, predno je izhlapila rosa, to je v takem času, dokler so še mokra peresa in drugi zeleni deli, da se more razstopiti vitrijol, ki je v prahu in da se napravi tako, ko je voda izhlapela, mala škoričja na peresu.

Žveplja se, kakor navadno, z malimi žakličji ali pa z mehi za žvepljanje.
(Pride še.)

Najnovejše vesti.

Atene 11. Zapadno brodovje je bombardovalo v ponedeljek Sikio na bregu Epira, kjer se nahajajo posamične turške zaloge živil. Danes ni nikake vesti o kaki akciji ni iz Domokosa ni iz Halmyrosa Smolenski brzojavlja, da se uadaljujejo rekognosciranja. V Lamia in Domokosu je mir. Vojaki so v dobrem stanju.

Carigrad 12. Oficijelno razglasilo o upravi zasedenega grškega ozemlja, pravi, da se v Lariso odpošlje bataljon sestavljen iz orožnikov in črnovojnikov. Prejšnji turški konzuli v Larisi, Volo in Trikala ostanejo na svojem mestu kakor kajmakami. Urediti jim bode občine, administracijo, krajno policijo in carinarstvo.

Pariz 12. Večina listov izraža nado, da Turčija ne bo stavila pretiranih zahtev, kajti dolžnost bi bila evropskemu koncertu, da se postavi po robu takim zahtevam.

Za slabotne

bolehave vsled pomanjkanja krvi na živcih, blede in slabotne otroke; izvrstnega okusa in proiskušnega učinka je

železnato vino lekarnja Piccolija v Ljubljani.
(Dunajska cesta)

prilagojeno od mnogih zdravnikov. — Polliterska steklenica velja 1 gl., pet polliterskih steklenic 4 gl. 50 kr.

Trgovinske brzojavke in vesti.
Budimpešta. Pšenica za jesen 6.96 6.97 Pšenica za maj-juni 1897 7.41 do 7.42 Oves za jesen 5.31—5.33. — Rž za spomlad — — — — — Koruza za maj-juni 1897. 3.41 3.43 Pšenica nova od 74 kil. f. 7.85 7.90 od 79 kilo. 7.90 7.95 od 80 kil. f. 8.—8.05. od 81. kil. f. 8.05 8.10 od 82 kil. for. — — — — — Jedmon 5.—8.— prosa 5.80—6.25.

Pšenica: Ponudbe sredne povpraševanje neomajeno. Prodalo se je 20000 met, st., trg malo bolje. Vreme: lepo. raga. Norambirani sladkor for. 11.70 do ——. Novi po f. 11.75 zopet mirno.

Praga. Centrifugal novi, postavljeno v Trstu s carino vred odpošiljatev pravei f. 30.50 31.25 Concorda 32.75—33.— Četvorni 33.50—33.75 v glavah od 36.— Havre. Kava Santos good average za maj 49.— za september 50.— mirno.

Hamburg. Santos good average za maj 49.50. za september 41.— za december 42.— za marec 43.75. mirno.

Dunajska borza 12. maja 1897.	danos	včeraj
Državni dolg v papirju	101.80	101.95
„ „ v srebru	101.80	101.90
Avstrijska renta v zlatu	122.65	122.65
„ „ v kronah	101.20	101.15
Kreditno akcijo	361.50	361.40
London 10 let	119.60	119.60
Napoleoni	9.52 1/2	9.52 1/2
50 mark	11.72	11.72
100 italj. lir	45.90	45.27

Zahvala.

Podpisani se v svoji strašni bēdi, ko je ohromel popolnoma in je postal nesposoben za vsako delo, zahvaljujem najprizrcneje blagim udom in udinjem slavnega „Del. podp. društva“, ki so mi včeraj na občnem zboru zopet dovolili mesečno podporo za jedno leto in mi s tem omogočili preživljati svojo nesrečno družino. Bog Vsegamogočni poplačaj to plemenito delo krščanskega usmiljenja slavnemu „Del. podp. društvu“. Ker drugače ne morem skazati svoje hvaležnosti, hočem pa moliti za blage dobrotnike svoje.

V Trstu, dne 10. maja 1897.

Ivan Zadnik.

C. kr. dvorna tovarna orgelj
bratov Rieger
v Jägerndorfu avstr. Silezija.
Zastopstvo v Budimpešti, VII., Garay-utoza št. 48
v lastni hiši.
Dobre, cene cerkvene orglje
pod jako ugodnimi pogoji.
Katalog za orglje zastonj.

OLJE.

Pošilja se od 5 litra naprej in na debelo.

Pošilja se od 5 litrov naprej in na debelo

Acquedotto št. 9. (nasproti „Latteria Svizzera“)

Ima se veliko korist in velik trud se prišpara, ako se poslužuje pri l. spediciji in slov. firmi za olje, kis in milo. Postrežba je točna, hitra in vrči so trajni. Prevzemajo se pošiljatev za celo Primorsko, Kranjsko, Štajersko in Trst prosto na dom, ostavi vrč na domu brez are. Jedilno olje l. 28 nč., fino 32—36 nč. l., finejše 40 namizno pol fino po 44—48 namizno fino po 52—56 in 60 nč. l., ekstrafino 64—72 nč. l. — Kis vinski in ciperski po jako nizki ceni. Milo kuhinjsko 18 nč. K. fino 24, finejše 26—28 nč. K. Velika zaloga mila (žajfe) za toaleto po zmernih cenah. Udani **Anton Široc**

Riunione Adriatica di Sicurtà	
24—2 v Trstu.	
Zavaruje proti požarom, prevozu po suhem, rekah in na morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.	
Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892	gl. 4.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	13.326 846.98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.632.248.22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465.07
Rezerva na razpolaganje	500.000—
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A)	388.822.42
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B)	243.331.83
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje	500.000—
Občna rezerva dobičkov	1.187.164.86
Urad ravnateljstva:	
Via Valdirivo, br. 9 (v lastnej hiši).	

Svečar v **J. KOPAČ** Solkanska cesta št. 9. priporoča veččastitemu svečenstvu, cerkvenim upravam, ter slavnemu občinstvu pristno

Voščene sveče

kilogram po 2 gl. 45 nč.

Ha so one sveče, koje nosijo protokolirano tvornično znamko, nepokvarjene, jamčim se svote 1000 kron. Sveče slebeje vrste za pogrebe in postransko razsvetljavo cerkva dobivaje se po jako nizkih cenah.

Prodajem tudi tamjan za cerkve:

Lacrima najfineji . . . . . kigr. po gl. 1.20
običajni . . . . . „ „ „ 1.—
Granis . . . . . „ „ „ —.60
Blago pošilja se na vse strani avstro-ogerako manjše poštnine prosto.

G. Tönnies
Ljubljana.
Tovarna strojev
in
kovačnica za kotle.
Specijaliteti:
žage in stroji za obdelovanje lesa.

FILIJALKA
C. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na dnevni odkaz 2 1/2%	V napoleonih na 80-dnevni odkaz 2 1/2%
3-mesečni 2 1/4%	3-mesečni 2 1/4%
6-mesečni 2%	6-mesečni 2%

Za pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstr. velj., stopljo nove obrestne takse v krepot s dnem 5. febrara, 9. febrara in odnosno 2. marča t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obresti.

Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibirj, Inomost, Celovec, Ljubljana, Linc, Olomuo, Reichenberg, Saaz in Solnograd, — b r e z t r o š k o v

Kupnja in prodaja
vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov proti odbitku 1% provizije.
Inkase vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

P r e d u j m i.

na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.
Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohranu.
Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — pe pogodbi.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodno banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Trst, 2. febrara 1896.